

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Warszawie

LWA.410.016.01.2018

Henryk Olszewski
Prezes
Polskiego Związku Lekkiej Atletyki
ul. Mysłowicka 4, 01-612 Warszawa

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/18/028 Zwalczanie dopingu w polskim sporcie wyczynowym

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Warszawie
ul. Filtrowa 57, 02-056 Warszawa
T +48 22 444 57 72, F +48 22 444 57 62
lwa@nik.gov.pl
Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-14, 00-950 Warszawa 1

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Polski Związek Lekkiej Atletyki ¹ , ul. Mysłowicka 4, 01-612 Warszawa
Kierownik jednostki kontrolowanej	Henryk Olszewski - Prezes, od 19.11.2016 r. W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnił: Jerzy Skucha - Prezes, od 10.10.2012 r. do 19.11.2016 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Efektywność i skuteczność wdrożenia nowych rozwiązań dotyczących zwalczania dopingu w polskim sporcie. 2. Prawidłowość i skuteczność realizacji zasad ponoszenia odpowiedzialności dyscyplinarnej i karnej dotyczących dopingu w sporcie.
Okres objęty kontrolą	2015-2018 (do czasu zakończenia kontroli)
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ²
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Warszawie
Kontroler	Marta Pietruszewska, Starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LWA/155/2018 z dnia 8.10.2018 r. (akta kontroli str. 1)

¹ Dalej: PZLA bądź Związek.

² Dz. U. z 2017 r. poz. 524, ze zm., dalej: *ustawa o NIK*.

II. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Polski Związek Lekkiej Atletyki, zgodnie z Polskimi Przepisami Antydopingowymi⁴, wdrożył nowe rozwiązania dotyczące zwalczania dopingu w sporcie, co NIK ocenia pozytywnie. W 2015 r. Związek przyjął ww. Przepisy i upoważnił panel dyscyplinarny przy Komisji do Zwalczania Dopingu w Sporcie⁵ do podejmowania rozstrzygnięć w sprawach o naruszenie przepisów antydopingowych. W okresie objętym kontrolą PZLA respektował kary nałożone przez Komisję do Zwalczania Dopingu oraz Polską Agencję Antydopingową⁶ na zawodników, którzy naruszyli przepisy antydopingowe. Związek współpracował też z Komisją do Zwalczania Dopingu/POLADA w zakresie organizacji szkoleń informacyjno-edukacyjnych o tematyce antydopingowej. Stwierdzona nieprawidłowość dotyczyła niedostosowania Regulaminów Odpowiedzialności Dyscyplinarnej PZLA oraz Komisji Wyróżnień, Dyscypliny i Walki z Dopowaniem, a także statutu PZLA do znowelizowanych przepisów ustawy z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie⁷.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej⁸ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Efektywność i skuteczność wdrożenia nowych rozwiązań dotyczących zwalczania dopingu w polskim sporcie.

Opis stanu faktycznego

W okresie objętym kontrolą PZLA nie otrzymywał dotacji celowych z budżetu państwa przeznaczonych wyłącznie na zwalczanie dopingu w sporcie. Natomiast, ze środków własnych w wysokości 876,38 zł Związek zakupił 75 worków sportowych dla uczestników Halowych Mistrzostw Polski Juniorów 2018. Na workach umieszczono nadruki propagujące walkę z dopowaniem: FAIR PLAY, Gram Czysto oraz logo POLADA i PZLA.

(akta kontroli str. 4, 7, 12-15)

W statucie PZLA⁹ określono, że Związek realizuje swoje cele poprzez opracowywanie i ustalanie regulaminu zwalczania dopingu w lekkiej atletyce (§ 10 pkt 4 lit. e), a także poprzez podejmowanie działań zmierzających do wyeliminowania niedozwolonego dopingu w lekkiej atletyce, zgodnie z przepisami IAFF, MKOL¹⁰ oraz innymi obowiązującymi w tej kwestii przepisami (§ 10 pkt 12). Postanowiono, że do obowiązków zawodnika uprawiającego lekką atletykę należy poddawanie się kontrolnym badaniom antydopingowym w czasie zawodów i poza zawodami (§ 11 pkt 4 ppkt 5), a za stosowanie środków dopingujących zawodnik, jak również trenerzy, działacze oraz inne osoby, którym udowodnione zostanie

³ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną, jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁴ Wersja z 23.10.2014 r. weszła w życie w styczniu 2015 r.

⁵ Dalej: *Komisja do Zwalczania Dopingu*.

⁶ Dalej: *POLADA*.

⁷ Dz.U. z 2018 r. poz. 1263, ze zm.

⁸ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana, jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁹ Przyjęty uchwałą Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Delegatów PZLA z 27 stycznia 2011 r., zmieniony uchwałami Zwyczajnego Sprawozdawczego Krajowego Zjazdu Delegatów PZLA nr 2 z 28 czerwca 2015 r., nr 1/2016 i nr 2/2016 z 27 kwietnia 2016 r., uchwałą nr 1 Krajowego Zjazdu Sprawozdawczo-Wyborczego Delegatów Polskiego Związku Lekkiej Atletyki z 19 listopada 2016 r.

¹⁰ Odpowiednio: Międzynarodowe Stowarzyszenie Federacji Lekkoatletycznych, Międzynarodowy Komitet Olimpijski.

naruszenie przepisów dopingowych ponoszą odpowiedzialność dyscyplinarną (§ 34 pkt 5). Do czasu zakończenia kontroli statut nie został zmieniony w zakresie § 10 pkt 4 lit. e, tj. nie wykreślono postanowienia dotyczącego opracowania regulaminu zwalczania dopingu w lekkiej atletyce.

(akta kontroli str. 59-64, 76, 83, 93, 145-146, 193-195)

Po wejściu w życie Polskich Przepisów Antydopingowych¹¹ w styczniu 2015 r., Zarząd PZLA, uchwałą z dnia 14 sierpnia 2015 r., przyjął Polskie Przepisy Antydopingowe oraz upoważnił panel dyscyplinarny Komisji do Zwalczania Dopingu do podejmowania, na podstawie ww. przepisów, rozstrzygnięć w sprawach o naruszenie przepisów antydopingowych w stosunku do zawodników i zawodniczek stowarzyszonych w PZLA. Dodatkowo Zarząd PZLA zastrzegł, że do czasu podjęcia uchwały w ww. sprawie przez Krajowy Zjazd Delegatów PZLA¹², każda decyzja Komisji będzie wymagała akceptacji związkowej Komisji Wyróżnień, Dyscypliny i Zwalczania Dopingu PZLA¹³.

Zwyczajny KZD PZLA, uchwałą nr 7/2016 z dnia 27 kwietnia 2016 r., upoważnił panele dyscyplinarne przy Komisji do Zwalczania Dopingu pierwszej i drugiej instancji do rozstrzygania spraw o naruszenie przepisów antydopingowych zgodnie z Polskimi Przepisami Antydopingowymi. Ponadto postanowienia ww. uchwały przewidywały włączenie Polskich Przepisów Antydopingowych do dokumentów regulujących PZLA oraz do reguł dyscyplin sportowych, uznając jednocześnie uprawnienia i odpowiedzialność Komisji do Zwalczania Dopingu za wdrożenie Polskiego Programu Zwalczania Dopingu i egzekwowania Polskich Przepisów Antydopingowych.

W okresie objętym kontrolą obowiązywał Regulamin Odpowiedzialności Dyscyplinarnej PZLA¹⁴, w którym postanowiono, że za stosowanie niedozwolonego dopingu w związku z uczestnictwem w zawodach sportowych oraz za utrudnianie albo uniemożliwianie przeprowadzenia kontroli dopingowej ponosi się karę dyscyplinarną z wyłączeniem upomnienia i nagany. Czyny te są także karalne – z wyłączeniem kar najsurowszych – również wtedy, gdy zostały popełnione nieumyślnie. Ponadto karze dyscyplinarnej podlegał także ten, kto umyślnie używał sprzętu sportowego niezgodnego z przepisami technicznymi i ułatwiającego osiągnięcie lepszych wyników (§ 40 pkt 1, 2, 3, 4). Uchwałą KZD PZLA nr 8/2016 z dnia 27 kwietnia 2016 r. uzupełniono ww. przepis i dodano, że naruszenie przepisów antydopingowych będzie rozpatrywane nie tylko zgodnie z postanowieniami Światowego Kodeksu Antydopingowego, właściwymi regulacjami IAAF, ale także zgodnie z Polskimi Przepisami Antydopingowymi (§ 40 pkt 5). Dodatkowo, uchwałą KZD PZLA nr 9/2016 z dnia 27 kwietnia 2016 r., w § 58 ww. regulaminu wprowadzono pkt 6, który wymieniał m.in. panele dyscyplinarne przy Komisji do Zwalczania Dopingu pierwszej i drugiej instancji, jako organy uprawnione do orzekania w sprawach związanych z naruszeniem przepisów antydopingowych.

Pomimo uzupełnienia ww. regulacji do czasu zakończenia kontroli obowiązywały niezaktualizowane przepisy Regulaminu Odpowiedzialności Dyscyplinarnej dotyczących kar dyscyplinarnych za stosowanie niedozwolonego dopingu (§ 40 pkt 1, 2, 3, 4).

(akta kontroli str. 157, 159, 178, 193-195)

¹¹ Polskie Przepisy Antydopingowe z 23 października 2014 r. opracowane przez Komisję do Zwalczania Dopingu.

¹² Dalej: KZD PZLA.

¹³ Dalej: Komisja Dyscypliny PZLA.

¹⁴ Regulamin Odpowiedzialności Dyscyplinarnej PZLA zatwierdzony 29 czerwca 2013 r. przez KZD PZLA, zmieniony 27 kwietnia 2016 r. podczas KZD PZLA.

Do 19 listopada 2016 r. w Związku działała Komisja Wyróżnień, Dyscypliny i Zwalczania Dopingu PZLA¹⁵. Zgodnie z regulaminem Komisji¹⁶ do jej zadań należało m.in. prowadzenie procedur dyscyplinarnych w sprawach dotyczących stosowania niedozwolonych środków dopingujących, opracowywanie i przedkładanie Zarządowi PZLA spraw związanych z nowelizacją i uaktualnieniem przepisów dotyczących wyróżnień oraz dyscypliny, w tym rocznych międzynarodowych standardów Światowej Agencji Antydopingowej oraz stała współpraca z Komisją do Zwalczania Dopingu.

(akta kontroli str. 78, 98-99)

Związek współpracował z Komisją do Zwalczania Dopingu/POLADA w zakresie organizacji szkoleń podczas krajowych imprez i zgrupowań. Działania te były finansowane ze środków Komisji do Zwalczania Dopingu/POLADA. W okresie objętym kontrolą Związek współpracował przy 15 przedsięwzięciach informacyjno-edukacyjnych na temat dopingu w sporcie¹⁷, w których uczestniczyli zawodnicy Związku. Projekty objęły m.in. wykłady podczas zgrupowań kadr wojewódzkich, kadry narodowej juniorów, zaplecza kadry narodowej, utworzenie punktów edukacyjno-informacyjnych na stadionach lub halach, gdzie rozdawano gadżety związane z walką z dopingiem oraz ulotki informacyjne mówiące o zagrożeniach, jakie niesie stosowanie niedozwolonego dopingu.

(akta kontroli str. 4-5, 8-11)

W trakcie kontroli, w dniu 30 października 2018 r., na stronie internetowej www.pzla.pl, w dziale *Serwis szkoleniowy*, utworzono oddzielną zakładkę pn. *Antydoping*, w której znajdowały się informacje dotyczące programu edukacyjnego RUN CLEAN – gram czysto, którego autorem jest European Athletics, a także listy substancji i metod zabronionych w 2018 r. i 2019 r., przepisy ustawy z dnia 21 kwietnia 2017 r. o zwalczaniu dopingu w sporcie oraz przepisy antydopingowe Polskiej Agencji Antydopingowej z dnia 1 lipca 2017 r. Dodatkowo na stronie zamieszczono przekierowanie na strony internetowe Światowej Agencji Antydopingowej i Polskiej Agencji Antydopingowej. Prezes Związku wyjaśnił, że wcześniejszy brak informacji dotyczących zagadnień związanych z antydopingiem wynikał z faktu, że strona była w przebudowie. Ponadto PZLA prowadził działalność informacyjną na profilu społecznościowym, a ostatnia informacja dotycząca aktualizacji listy substancji i metod zabronionych była z dnia 26 października 2018 r.

(akta kontroli str. 204-210, 214)

W okresie objętym kontrolą, PZLA nie współpracował z Komisją do Zwalczania Dopingu/POLADA przy określeniu liczby badań losowych zawodników podczas, jak i poza zawodami. Związek nie prowadził także działań umożliwiających ww. Komisji/Agencji zbadanie zawodnika, który nie przyjechał na zgrupowanie kadry narodowej, w miejscu jego pobytu, ani nie podejmował takich działań w przypadku badań zawodników niepełnoletnich „poza zawodami”. Związek nie posiadał i nie przekazywał informacji o przypadkach, w których wystąpiłoby podejrzenie stosowania dopingu wśród zawodników.

Prezes PZLA wyjaśnił, że kwestie związane z planowaniem kontroli były i są po stronie Komisji do Zwalczania Dopingu/POLADA. Dodatkowo działania agencji mają charakter poufny, zatem sugerowanie planu kontroli lub wskazywanie kandydatów i terminów kontroli przez Związek mogłoby być odczytane, jako ograniczenie niezależności POLADA. Dodatkowo to Komisja do Zwalczania Dopingu/POLADA

¹⁵ Komisja Wyróżnień, Dyscypliny i Zwalczania Dopingu zgodnie z § 1 pkt 4 uchwały nr 1 Krajowego Zjazdu Delegatów PZLA z 19 listopada 2016 r. została przekształcona w Komisję Wyróżnień i Dyscypliny.

¹⁶ Regulamin przyjęty przez Zarząd PZLA 27 lutego 2010 r.

¹⁷ W 2015 r. - trzy, 2016 r. - cztery, 2017 r. - cztery, 2018 r. (do 30 września) - cztery.

informowały Związek o podejrzaniach naruszenia przepisów związanych z zażywaniem środków dopingujących.

(akta kontroli str. 5,16-18, 40, 214)

Stwierdzona
nieprawidłowość

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Pomimo nowelizacji art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy o sporcie¹⁸ oraz upoważnienia przez Związek panelu dyscyplinarnego przy Komisji do Zwalczania Dopingu do rozstrzygania spraw o naruszenie przepisów antydopingowych¹⁹ regulacje wewnętrzne Związku, w okresie objętym kontrolą, nadal odnosiły się do postępowań dyscyplinarnych w sprawie naruszenia ww. przepisów, tj.:

- § 40 pkt 1, 2, 3, 4 Regulaminu Odpowiedzialności Dyscyplinarnej PZLA dotyczył kar dyscyplinarnych za stosowanie niedozwolonego dopingu;
- w § 1 pkt 2 Regulaminu Komisji Wyróżnień, Dyscypliny i Zwalczania Dopingu PZLA przewidziano rozpatrywanie spraw dotyczących używania niedozwolonych środków dopingujących, a w § 5 pkt 2 prowadzenie procedur dyscyplinarnych w sprawach dotyczących stosowania niedozwolonych środków dopingujących.

Ponadto statut Związku przewidywał opracowanie regulaminu zwalczania doping w lekkiej atletyce (§ 10 pkt 4 lit e) pomimo, że zgodnie z art. 1 ustawy z dnia 21 kwietnia 2017 r. o zwalczaniu doping w sporcie²⁰ to ustawa reguluje sprawy dotyczące ww. kwestii.

(akta kontroli str. 78, 82, 98-99, 155, 178)

Prezes PZLA wyjaśnił, że brak aktualizacji zapisów zarówno w statucie Związku, jak i regulaminach wynikał z przeoczenia. Mimo braku aktualizacji w praktycznym funkcjonowaniu postępowano tak, aby uwzględnić zarówno zapisy ustawowe, jak również uchwały Związku. Jednocześnie zobowiązał się do uregulowania przepisów na najbliższym Krajowym Zjeździe Delegatów.

(akta kontroli str. 213- 214)

OCENA CZĄSTKOWA

NIK pozytywnie ocenia przyjęcie przez Zarząd PZLA w 2015 r., Polskich Przepisów Antydopingowych i upoważnienie Komisji do Zwalczania Dopingu do podejmowania rozstrzygnięć w sprawach o naruszenie przepisów antydopingowych. Postanowienia statutu zobowiązywały zawodników do poddawania się badaniom antydopingowym, zarówno w trakcie zawodów, jak i poza nimi. Związek współpracował z Komisją do Zwalczania Doping/POLADA w efekcie czego w okresie objętym kontrolą zawodnicy Związku brali udział w kilkunastu przedsięwzięciach informacyjno-edukacyjnych na temat doping w sporcie. Jako nieprawidłowe NIK ocenia niedostosowanie przepisów statutu PZLA oraz Regulaminów Odpowiedzialności Dyscyplinarnej PZLA i Komisji Wyróżnień, Dyscypliny i Zwalczania Doping PZLA do znowelizowanej ustawy o sporcie, ustawy o zwalczaniu doping w sporcie oraz uchwały przyjętej przez PZLA w tym zakresie.

¹⁸ Od 11 sierpnia 2016 r. przepisy wyłączyły stanowienie i realizację reguł dyscyplinarnych dotyczących doping z wyłącznego uprawnienia polskiego związku sportowego.

¹⁹ Zgodnie z § 2 pkt 3 uchwały KZD PZLA nr 7/2016 z 27 kwietnia 2016 r. upoważnione zostały panele dyscyplinarne przy Komisji do Zwalczania Doping pierwszej i drugiej instancji do rozstrzygania spraw o naruszenie przepisów antydopingowych.

²⁰ Dz.U. poz. 1051.

2. Prawidłowość i skuteczność realizacji zasad ponoszenia odpowiedzialności dyscyplinarnej i karnej dotyczących dopingu w sporcie.

Opis stanu faktycznego

W okresie objętym kontrolą, stwierdzono 10 przypadków naruszeń przepisów antydopingowych, (trzy w 2016 r., siedem w 2017 r.), które zakończyły się nałożeniem sankcji²¹.

W 2016 r. Komisja do Zwalczania Dopingu za wykrycie substancji zabronionej z grupy S3 beta-2 agoniści nałożyła jedną karę nagany wraz z anulowaniem wyników z imprezy, podczas której wykryto substancję zabronioną. Ponadto, w tym samym roku, IAAF nałożył dwa ostrzeżenia za naruszenie przepisów dotyczących składania informacji o miejscu pobytu w systemie ADAMS²². W 2017 r. POLADA za wykrycie substancji z grupy S5 nałożyła jedną karę nagany oraz jedno ostrzeżenie za naruszenie przepisów dotyczących składania informacji o miejscu pobytu w systemie ADAMS. Ponadto, za naruszenie przepisów dotyczących składania informacji o miejscu pobytu cztery ostrzeżenia nałożyła Athletics Integrity Unit²³, a jedno ostrzeżenie nałożył IAAF. Polski Związek Lekkiej Atletyki, w przypadku zawodników ukaranych naganami, nie nakładał na nich dodatkowych sankcji. Związek nie karał sankcjami organizacyjnymi i finansowymi klubów, których zawodnicy otrzymali nagany. Prezes wyjaśnił, że nie nakładano dodatkowych kar na osoby ukarane przez ww. organizacje, ponieważ byłoby to sprzeczne z zasadą sprawiedliwości stanowiącą, że nie karze się kilkakrotnie za to samo przewinienie. Natomiast w przypadku klubów należałoby udowodnić lub mieć wystarczająco silne poszlaki, że był wewnętrznie zorganizowany lub prowadzony w klubie handel środkami niedozwolonymi albo też klub zalecał zawodnikom stosowanie takich środków. Wobec niestwierdzenia powyższych faktów nie było powodu do karania klubu.

(akta kontroli str. 32-34, 41, 213, 262)

Postanowienia statutu PZLA, w okresie objętym kontrolą, przewidywały odpowiedzialność dyscyplinarną za stosowanie środków dopingujących dla zawodnika, trenerów, działaczy oraz innych osób, którym udowodnione zostanie naruszenie przepisów dopingowych (§ 34 pkt 5). Dodatkowo za nakłanianie lub współudział w namawianiu do używania niedozwolonych środków dopingujących Zarząd PZLA mógł zawiesić lub pozbawić trenera licencji PZLA (§10 pkt 1 lit. b, §11 pkt 1 lit. g Regulaminu Przyznawania Licencji Trenerskich oraz Instruktorskich uprawniających do prowadzenia zajęć sportowych w zakresie lekkiej atletyki²⁴). Ponadto obowiązujący w PZLA Kodeks Etyki Trenera Lekkiej Atletyki²⁵ przewidywał w §14, że trener aktywnie występuje przeciwko stosowaniu niedozwolonych środków dopingujących, spożywaniu alkoholu i paleniu tytoniu, bądź zażywaniu jakichkolwiek innych zabronionych substancji.

(akta kontroli str. 93, 238, 249-250)

²¹ W 2016 r. kara nagany wraz z anulowaniem wyników i dwa ostrzeżenia, w 2017 r. – kara nagany i sześć ostrzeżeń.

²² System ADAMS - elektroniczna baza danych dostępna online, która zawiera informacje o miejscach pobytu zawodników, wynikach kontroli antydopingowej oraz o wyłączeniach dla celów terapeutycznych. System pozwala zawodnikom na wprowadzanie informacji o ich miejscach pobytu drogą elektroniczną (źródło: <https://www.antydoping.pl/adams/>, dostęp 14 listopada 2018 r.).

²³ Athletics Integrity Unit - organ odpowiedzialny za walkę z dopingiem Międzynarodowego Stowarzyszenia Federacji Lekkoatletycznych.

²⁴ Regulamin przyjęty uchwałą Zarządu Polskiego Związku Lekkiej Atletyki 25 listopada 2015 r.

²⁵ Kodeks wprowadzony uchwałą Centralnej Rady Trenerów PZLA z 7 czerwca 2013 r.

Związek nie wprowadzał oddzielnych programów określających zasady wychowawcze i etyczne uwzględniające zakazy używania narkotyków czy środków psychotropowych. W regulaminie zgrupowań Polskiego Związku Lekkiej Atletyki²⁶ postanowiono, że podczas zgrupowania obowiązuje bezwzględny zakaz spożywania alkoholu (pod jakąkolwiek postacią) i zabronionych używek oraz palenia tytoniu (pkt 10). Dodatkowo §46 Regulaminu Odpowiedzialności Dyscyplinarnej przewidywał, że kto znajduje się w stanie odurzenia alkoholowego lub narkotykowego podczas zawodów sportowych, podlega karze dyscyplinarnej z wyłączeniem upomnienia i nagany.

(akta kontroli str. 179, 196, 263)

Zawodnicy ubiegający się o przyznanie licencji zawodniczej PZLA w składanym wniosku zobowiązywali się do przestrzegania postanowień statutu, regulaminów PZLA oraz międzynarodowych organizacji sportowych, w tym także do poddania się odpowiedzialności dyscyplinarnej. Ponadto §11 pkt 4 ppkt 5 statutu PZLA stanowił, że zawodnik zobowiązuje się do poddawania kontrolnym badaniom antydopingowym. W przypadku klubów sportowych ubiegających się o wydanie licencji, wniosek zawierał oświadczenie o zapoznaniu się z przepisami obowiązującymi w PZLA wraz z zobowiązaniem się do ich przestrzegania.

W okresie objętym kontrolą Związek nie odebrał żadnemu zawodnikowi, klubowi bądź trenerowi licencji PZLA w związku z wykryciem stosowania środków dopingujących przez zawodnika.

Prezes wyjaśnił, że kara nagany jest najłżejszą karą za przewinienie antydopingowe i zazwyczaj oznacza danie wiary wyjaśnieniom obwinionego. W związku z tym, zabranie licencji w takim przypadku byłoby nieadekwatnie surową karą do przewinienia. W przypadku klubów bądź trenerów nie było podstaw do nałożenia kar lub zabrania licencji.

(akta kontroli str. 83, 214, 221, 260, 262-263)

Związek nie wprowadził w dokumentach wewnętrznych postanowień o ponoszeniu przez zawodników kosztów związanych z procedurami odwoławczymi, czy też wykonywaniem analizy próbki „B”.

Prezes Związku wyjaśnił, że w zawiadomieniu, które POLADA wysłała do zawodników, którzy uzyskali pozytywny wynik próbki „A”, zawarta jest informacja o możliwości wykonania analizy próbki „B” na koszt zainteresowanego. W okresie objętym kontrolą, jeden zawodnik złożył odwołanie od wyniku próbki „A”. Powtórne badanie potwierdziło wcześniejszy wynik i w konsekwencji zawodnik został ukarany naganą wraz z unieważnieniem wyników z imprezy, podczas której doszło do wykrycia substancji zabronionej.

(akta kontroli str. 35, 39, 214, 231-232)

PZLA nie zobowiązywał klubów sportowych do monitorowania zmian w przepisach antydopingowych oraz zmian i aktualizacji Listy Substancji i Metod Zabronionych.

(akta kontroli str. 216)

PZLA nie wprowadzał zakazu samodzielnej zmiany programu przygotowań do zawodów mistrzowskich przez zawodnika, bez zgody trenera kadry narodowej i kierownika wyszkolenia. Prezes Związku wyjaśnił, że przy składaniu oferty do Ministerstwa Sportu i Turystyki PZLA zobowiązany jest do złożenia planów na cały rok. Plany te muszą zostać wcześniej zatwierdzone przez dyrektora sportowego i sekretarza generalnego, a każda zmiana zgłaszana w ministerstwie wymaga uprzedniej akceptacji trenera bloku Kadry Narodowej i Dyrektora Sportowego. PZLA

²⁶ Regulamin zatwierdzony 14 grudnia 2012 r. przez Zarząd PZLA.

ma również obowiązek niezwłocznego poinformowania o zaniedbaniu lub niezrealizowaniu przez członka Kadry Narodowej zatwierdzonego programu przygotowań.

(akta kontroli str. 215)

Według informacji Prezesa Związku lekarze Kadry Narodowej PZLA przedstawiali zawodnikom profesjonalny program wspomagania. Program tworzony był indywidualnie dla poszczególnego zawodnika, na podstawie między innymi wyników badań monitoringu medycznego.

(akta kontroli str. 215)

Związek nie wprowadził oficjalnego zakazu używania na zawodach i zgrupowaniach centralnych odżywek i suplementów „własnych”, a także nie badał pod kątem jakościowym i ilościowym suplementów diety i odżywek.

Prezes Związku wyjaśnił, że zawodnicy, którzy są w programie suplementacji PZLA (około 100 osób) otrzymują suplementy z magazynu PZLA na podstawie imiennego zlecenia od lekarzy Kadry Narodowej, a ryzyko związane z używaniem „własnych” suplementów podkreślane jest podczas oficjalnych spotkań z trenerami i zawodnikami przynajmniej trzykrotnie w ciągu sezonu²⁷. Ponadto Związek przy wyborze preparatów, które zalecane są zawodnikom, w pierwszej kolejności bierze pod uwagę zalecenia i rekomendacje różnych towarzystw naukowych czy instytucji od lat zajmujących się wspomaganie żywieniowym sportowców.

Z wyjaśnień Prezesa Związku wynika także, że ograniczenia nałożone przez Międzynarodowy Standard dla Laboratoriów Światowej Agencji Antydopingowej (WADA) nie pozwalają akredytowanym laboratoriom antydopingowym wykonywać badań suplementów diety i odżywek w celach komercyjnych, a jedynie wówczas, gdy ma to pomóc w wyjaśnieniu przyczyn pozytywnego wyniku kontroli dopingu.

(akta kontroli str. 214-216)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

W okresie objętym kontrolą nie było przypadków, aby zawodnik został zdyskwalifikowany i wykluczony z udziału we współzawodnictwie sportowym za stosowanie substancji zabronionych. W 2015 r. Związek przyjął Polskie Przepisy Antydopingowe i tym samym uznał prawo Komisji do Zwalczania Doping w Sporcie do ustanawiania reguł dyscyplinarnych w zakresie doping. Związek respektował kary nagany, nałożone przez Komisję do Zwalczania Doping bądź POLADA na zawodników, którzy naruszyli przepisy antydopingowe. Przepisy regulacji wewnętrznych PZLA zobowiązywały zawodników, trenerów i kluby do przestrzegania postanowień statutu, regulaminów PZLA oraz międzynarodowych organizacji sportowych, w tym w zakresie doping w sporcie.

IV. Wnioski

W związku ze stwierdzoną nieprawidłowością, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia wniosek o:

Wnioski

1. Wyeliminowanie z regulacji wewnętrznych Związku postanowień odnoszących się do reguł dyscyplinarnych w zakresie doping w sporcie.

²⁷ Podczas szkolenia zawodników kadr juniorskich i młodzieżowych (lipiec), podczas konferencji trenerów Zaplecza Kadry Narodowej (wrzesień), podczas konferencji kalendarzowej PZLA (październik).

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Warszawie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, 4 grudnia 2018 r.

Kontroler

Marta Pietruszewska

Starszy inspektor kontroli państwowej

Najwyższa Izba Kontroli

Delegatura w Warszawie